

VENÄLÄISET MESTARIT AIVAZOVSKISTA REPINIIN

11.2.–8.5.2016

TAITEILIJAT

AIVAZOVSKI, IVAN

(Feodosija, Krim 1817 – 1900 Feodosija, Krim)

Armenialaissyntyinen Ivan Aivazovski nousi suureen suosioon tarkkojen ja dramaattisten meri- ja myrskyyaiheiden taitajana. Aivazovski oli tuottelias taiteilija, jolta tunnetaan yli 6000 maalausta.

Ivan Aivazovski aloitti opiskelut Simferepolin ensimmäisessä gymnaasissa ja jatkoi opintojaan Pietarin taideakatemiassa, josta hän valmistui kultamitalilla palkittuna. Aivazovski maalasi taidokkaan teossarjan Krimin rannikkomaisemista ja sai merimaisemien taiturina pitkäaikaisen tilauksen Venäjän laivastolta.

Ivan Aivazovski vieraili usein Istanbulissa. Matkoillaan hän toimi ottomaanisulttaanien hovimaalarina. Ivan Aivazovskin teoksia on esillä Venäjän ja entisen Neuvostoliiton alueen lisäksi laajalti myös Turkissa.

Maineikkaana taidemaalarina kertynyttä vaurauttaan Ivan Aivazovski käytti taiteen hyväksi. Aivazovski vietti viimeiset vuodet elämästään synnyinseudullaan Krimin Feodosijassa, jossa hän toimi suurena hyväntekijänä. Aivazovski avasi Feodosijaan taidekoulun ja sponsoroi taidegalleriatoimintaa, organisoï kaupungin vesihuollon, aloitti alueen ensimmäiset arkeologiset kaivaukset ja rakennutti kaupunkiin historiallisen museon. Aivazovskin ansioksi voi lukea myös kaupungin kauppasataman perustamisen sekä liittymisen rautatieverkkoon.

Aivazovskiin liittyviä kuriositeetteja: Pikkuplaneetta *3787 Aivazovskij* on nimetty taiteilijan mukaan. Venäjä, Ukraina ja Armenia ovat julkaisseet postimerkkejä hänen teoksistaan.

BOGOLJUBOV, ALEKSEI

(Pomeranje, Novgorodin kuvernementti 1824– 1896 Pariisi)

Aleksei Bogoljubov valmistui sotilaskoulusta vuonna 1841, minkä jälkeen hän palveli Venäjän laivastossa. Vuodesta 1849 lähtien Bogoljubov opiskeli Pietarin keisarillisessa taideakatemiassa, josta hän valmistui taiteilijaksi vuonna 1853. Bogoljubov erosi meriupseerin virasta ja hänet nimitettiin laivaston päämajaan taiteilijaksi. Nuoren Bogoljubovin taiteessa on nähtävissä selviä vaikutuksia Ivan Aivazovskilta.

Aleksei Bogoljubov matkusteli paljon Euroopassa 1850-luvulla vierailen muun muassa Roomassa, Düsseldorfissa ja Pariisissa. Merkittäviksi Pariisin kontakteiksi nousivat kuuluisat ranskalaiset maisemamaalarit Charles Daubigny ja Camille Corot. 1860-luvulta lähtien Bogoljubov toimi opettajana Pietarin taideakatemiassa ja sai professorin arvonimen. Vuonna 1871 hänet valittiin Keisarilliseen taideakatemian jäseneksi. Bogoljubov osallistui Vaeltajien näyttelyihin vuodesta 1870 lähtien ja pääsi ryhmän johtokunnan jäseneksi. Bogoljubov teki radikaalin päätöksen vuonna 1873 ja jätti Taideakatemian solidaarisuudesta Vaeltajia kohtaan.

Aleksei Bogoljubov asui vuodesta 1873 lähtien sydänvaivojen takia pääsääntöisesti Pariisissa, jossa hänellä kävi usein vieraita Venäjältä. Vierailijoiden joukossa olivat muun muassa Ilja Repin, Vasili Polenov, Mark Antokolski, Ivan Turgenjev ja Vasili Veresthagin. Vuonna 1885 Bogoljubov avasi isoisänsä mukaan nimetyn Radištševin taidemuseon Saratoviin. Kuollessaan hän jätti koko omaisuutensa taidemuseolle ja sen taidekoululle, jonka merkittävä oppilas oli muun muassa tunnettu modernisti Pavel Kuznetsov.

BRJULLOV, KARL

(Pietari 1799 – 1852 Marciano)

Karl Brjullovilla oli ranskalaiset vanhemmat, mutta hän syntyi Pietarissa syntymänimenään Carle Brulleau (nimen oikeinkirjoitus ennen vuotta 1822). Brjullov opiskeli Keisarillisessa taideakatemiassa vuosina 1809–1821, mutta hän ei koskaan omaksunut opetettua klassista tyyliä. Lupaavana ja kekseliäänä opiskelijana tunnettu nuorukainen lähti Roomaan, jossa hän toimi muotokuvamaalarina vuoteen 1835 saakka. Karl Brjullov niitti mainetta myös historiamaalarina.

Karl Brjullovin tunnetuin teos on *Pompeijin viimeinen päivä* (1830–1833), joka aiheutti sensaation Italiassa. Aleksandr Puškin ja Nikolai Gogol vertasivatkin maalausta Rubensin ja Van Dyckin parhaimpiin teoksiin. Taitelija palasi taulun maineen siivittämänä Venäjälle ja sai viran Keisarillisessa taideakatemiassa.

Karl Brjullovia pidetään ensimmäisenä kansainvälistä kuuluisuutta saaneena venäläisenä taidemaalarina. Brjullov vaikutti keskeisesti Venäjän maalaustaiteen murrokseen usklassismista romantiikkaan. Taideakatemiassa opettaessaan vuosina 1836–1848 Brjullov kehitti omaleimaisen muotokuvamaalaustyylin, jossa usklassismin yksinkertaisuus yhdistyi uudella tavalla romanttisiin tyylipiirteisiin.

Karl Brjullovin terveys petti lisäkirkon maalaustöissä ja hän matkusti lääkärin määräämänä Madeiralle. Karl Brjullov kuoli Italiassa ja hänet haudattiin Rooman protestanttiselle hautausmaalle.

CLODT (VON JÜRGENSBURG), MIHAIL

(Pietari 1833 – 1902 Pietari)

Pikkutarkkana venäläisen maiseman kuvaajana tunnettu Mihail Clodt opiskeli Pietarin taideakatemiassa vuosina 1851–1858 kuuluisien Maksim ja Sokrat Vorobjevin oppilaana. Clodt sai opinnoistaan kultamitalin ja hänelle myönnettiin kolmivuotinen stipendi Saksassa, Sveitsissä ja Ranskassa suoritettavia

maalausopintoja varten. Clodt piti kuitenkin venäläistä taidetta eurooppalaista taidetta merkityksellisempänä ja palasi kotimaahan ensimmäisen vuoden jälkeen. Loppustipendin hän sai käyttää Venäjällä matkusteluun.

Mihail Clodt sai akateemikon arvonimen vuonna 1862. Vuosina 1871–1894 hän toimi opettajana taideakatemiaan maisemaluokalla – monista oppilaista, kuten Nikolai Dubovskoista, tulikin kuuluisia maisemamaalareita. Hän osallistui aktiivisesti näyttelyihin ja oli mukana useissa Vaeltajien ja taideakatemiaan kansallisissa näyttelyissä Venäjällä sekä kansainvälisissä näyttelyissä muun muassa Pariisissa, Lontoossa, Wienissä, Philadelphiassa ja Antwerpenissä.

Mihail Clodt oli yksi Vaeltajat-ryhmän perustajajäsenistä, mutta hän joutui eroamaan ryhmästä terävän kriitikon kielensä ja Keisarillisen akatemian professuurinsa takia. Lopulta hän jätti myös Taideakatemiaan. Mihail Clodt ei maalannut mitään merkittävää enää 1870-luvun jälkeen.

CLODT (VON JÜRGENSBURG), NIKOLAI

(Azarovo 1865–1918 Moskova)

Pjotr Clodtin pojanpoika, Nikolai Clodt, toimi taidemaalarina, teatterisuunnittelijana ja opettajana.

Nikolai Clodt opiskeli Moskovan taidekoulussa arkkitehtuuria ja kuvanveistoa vuosina 1880–1886. Samoja aineita hän opetti itse samassa koulussa vuosikymmeniä myöhemmin vuosina 1901–1918. Clodt matkusteli laajalti Venäjällä tehden muun muassa retket Volgalle, Kaukasukselle ja Krimille. Hän matkusteli paljon myös 1900-luvun alkuvuosina vierailen muun muassa Bretagnessa, Biarritzissa, Genevessä ja Nervissa.

Vuonna 1900 Clodt osallistui Pariisin maailmannäyttelyyn, johon hän maalasi Venäjän paviljongin paneelit yhteistyössä Konstatin Korovin kanssa. Vuodesta 1901 lähtien Clodt maalasi lavastuksia Moskovan ja Pietarin teattereihin ja työskenteli useissa Bolshoi- ja Mariinsky-teattereiden produktioissa.

CLODT (VON JÜRGENSBURG), PJOTR

(Pietari 1805 – 1867 Rantamäki)

Pjotr Clodt oli keisari Nikolai I:n suosikkikuvanveistäjä, joka kuului alun perin baltiansaksalaiseen vapaaherralliseen Clodt von Jürgensburg -aatelissukuun. Pjotr Clodt oli kuuluisan maisemamaalari Mihail Clodtin setä. Hänen veljentyttärensä Elisabeth Clodt von Jürgensburg avioitui suomalaisen August Aleksander Järnefeltin kanssa. Parin lapsista tunnetuimmat olivat Aino Sibelius, kirjailija Arvid Järnefelt ja taidemaalari Eero Järnefelt.

Pjotr Clodt on suunnitellut Helsingin Santahaminassa olevan muistomerkin Viaporin pommituksessa 1855 menehtyneille Venäjän laivaston sotilaille.

DMITRIEW-ORENBOURGSKI, NIKOLAI

(Nizni-Novgorod 1837 – 1898 Pietari)

Nikolai Dmitriew-Orenbourgski maalasi laatukuvia ja taistelukohtauksia. Hän matkasi suuriruhtinas Nikolai Romanovin kanssa Kaukasukselle vuonna 1869. Matkalla hän laati 42 piirustusta.

Nikolai Dmitriew-Orenbourgski opiskeli Pietarin taideakatemiaan kolmivuotisella stipendillä Düsseldorfissa vuodesta 1871 lähtien. Vuosina 1875–1885 hän työskenteli Pariisissa. Tuotteliaan Pariisin kauden jälkeen hän palasi jälleen Pietariin, jossa hän toimi Pietarin Keisarillisen taideakatemiaan professorina.

DUBOVSKOI, NIKOLAI

(Novotsherkassk 1859 – 1918 Pietari)

Maisemamaalarina tunnettu Nikolai Dubovskoi opiskeli Mihail Clodtin oppilaana Pietarin taideakatemiassa. Dubovskoi sai akateemikon arvonimen vuonna 1898 ja hänet nimitettiin professoriksi vuonna 1911. Akatemian varsinaiseksi jäseneksi hän tuli vuonna 1892 ja toimi Akatemian ylimmän taideopiston opettajana vuodesta 1909 alkaen.

Nikolai Dubovskoi asui ja työskenteli Pietarissa, mutta matkusteli paljon. Dubovskoi kuului Vaeltajat-ryhmään vuodesta 1886 alkaen. Hän testamenttasi venäläisen taiteen kokoelmansa sekä suuren osan omia töitään ja luonnoksiaan Novotsherkasskin kaupungille.

VON KLEVER, JULIUS S.

(Tartto 1850 – 1924 Leningrad)

Julius S. von Klever opiskeli Pietarin Keisarillisessa taideakatemiassa vuosina 1867–1876. Hän aloitti opiskelut arkkitehtuurin parissa, mutta siirtyi lopulta kokonaan maalaustaiteen opiskelijaksi. Vuonna 1873 hän osallistui useisiin näyttelyihin, myös kansainvälisesti muun muassa Wienissä.

Vuonna 1878 hänet valittiin Pietarin taideakatemian jäseneksi ja myöhemmin vuonna 1881 hän sai maisemamaalauksen professorin arvonimen samassa paikassa. Von Kleverin teoksia oli esillä Berliinissä vuonna 1881 (kultamitali) sekä myöhemmin Münchenissä ja Antwerpenissä 1886. Julius S. von Klever aateloitiin vuonna 1893. Hän asui 1900-luvun alkuvuodet Riikassa ja myöhemmin Berliinissä ja Leningradissa.

KUINDZI, ARHIP

(Mariupol 1842 – 1910 Pietari)

Maisemamaalari Arhip Kuindzi ei saanut koskaan järjestelmällistä taideopetusta. Hän kävi Pietarin taideakatemian tunneilla sekä työskenteli Ivan Aivazovskin työhuoneessa 1860-luvulla.

Kuindzi kuului Vaeltajat-ryhmään 1870-luvulla. Taideakatemian pysyväksi jäseneksi hänet valittiin 1893. Kuindzi johti Taidekorkeakoulun maisemaluokkaa professorina 1890-luvulla.

Vuonna 1908 Arhip Kuindzi perusti nimeään kantavan venäläisten taiteilijoiden tukiyhdistyksen, jolle hän lahjoitti suuren määrän teoksiaan.

KULIKOV, IVAN

(Murom 1875 – 1941 Murom)

Muotokuva- ja laatukuvamaalari Ivan Kulikov maalasi myös maisemia ja asetelmia. Hän opiskeli Pietarin taideakatemian yhteydessä toimineessa taidekorkeakoulussa Ilja Repinin ja Vladimir Makovksin oppilaana. 1900-luvun alussa Kulikov sai useita taideakatemian ulkomaanstipendejä. Akateemikon arvon Kulikov sai vuonna 1915.

Ivan Kulikov osallistui kansainvälisiin näyttelyihin muun muassa Münchenissä, Roomassa ja Philadelphiassa. Kulikov asui Muromissa, jonne hän perusti museon ja toimi paikallisen piirustuskoulun opettajana.

KUZNETSOV, NIKOLAI

(Stepanovkan kylä, Hersonin kuvernementti 1850 – 1929 Sarajevo)

Nikolai Kuznetsov maalasi muotokuvia ja laatukuvia. Kuznetsov opiskeli Pietarin taideakatemiassa vuosina 1876–1879, mutta erosi sieltä kesken opintojen. Hänet valittiin Taideakatemian pysyväksi jäseneksi vuonna 1895.

Kuznetsov kuului Vaeltajat-ryhmään ja oli mukana ryhmän näyttelyissä vuonna 1883. Kuznetsov asui tilallaan Stepanovkassa, mutta kävi usein Pietarissa ja Moskovassa ja matkusteli paljon Etelä- ja Keski-Euroopassa. Hän osallistui kansainvälisiin näyttelyihin muun muassa Pariisissa ja Chicagossa. Kuznetsov muutti pois Venäjältä vuonna 1920.

LAGORIO, LEV

(Feodosija 1828–1905 Pietari)

Krimin Feodosijassa syntynyt Lev Lagorio oli taitava meriaiheiden kuvaaja. Hän opiskeli Pietarin taideakatemiassa Maksim Vorobjovin ja Bogdan Willewalden oppilaana. Vuonna 1845 Lagorio lähti merimatkalle sotalaiva Grozjashtshilla tavoitteenaan laivan rakenteiden perusteellinen oppiminen.

Lagorio vietti Italiassa kahdeksan vuotta. Suurta suosiota saavuttaneen Italian tuotannon ansiosta hänelle myönnettiin professorin asema, kun hän palasi jälleen Venäjälle. Lagorion myöhäistuotantoon kuuluu useita Norjassa ja Suomessa maalattuja rannikkonäkymiä. Hän maalasi myös sotakuvauksia Venäjän-Turkin sodasta vuosina 1877–1878.

LEVI, VASILI

(Pietari 1878–1954 Tukholma)

Maisemamaalari Vasili Levi syntyi Pietarissa, mutta vietti ison osan elämästään Tukholmassa. Alun perin asianajajana työskennellyt Levi otti noin 40-vuotiaana uuden suunnan uralleen ja aloitti taideopinnot Ilja Repinin oppilaana.

Vuonna 1930 Levi muutti Pariisiin, jossa hän järjesti venäläisten taiteilijoiden näyttelyn vuonna 1931. Vuodesta 1939 lähtien hän asui Tukholmassa. Vasili Levi maalasi mielellään Suomessa ja Ruotsissa. Vasili Levin tytär Nathalie Levi (1914–1995) toimi taidemaalarina ja kuvanveistäjänä.

LEVITAN, ISAAK

(Kibarty, Sivalkin kuvernementti 1860 – 1900 Moskova)

Isaak Iljitš Levitan oli tunnettu maisemamaalari, joka tuotantoon kuuluu myös piirustuksia, akvarelleja ja pastelleja. Levitan opiskeli Moskovan kuvataideoppilaitoksessa Aleksei Savrasovin ja Vasili Polenovin oppilaana 1870–1880-luvuilla.

Moskova-laistaitelijan taiteellisen kehityksen kannalta merkittäviksi nousivat Volgan matkat 1880–1890-luvun vaihteessa. Levitan oli kiinnostunut Barbizonin koulukunnasta ja impressionisteista.

Levitan oli pidetty opettaja Moskovan kuvataideoppilaitoksessa 1800–1900-luvun taitteessa ja sai paljon seuraajia. Kirjailija Anton Tšehov oli Levitanin läheinen ystävä. Levitan kuului Vaeltajiin ja osallistui heidän näyttelyihinsä – kuten myös Mir iskusstva-ryhmän näyttelyihin, yhteen kansalliseen näyttelyyn sekä Pariisin, Berliinin ja Münchenin kansainvälisiin näyttelyihin.

MAKSIMOV, VASILI

(Lopinon kylä, Novgorodin kuvernementti 1844 – 1911 Pietari)

Talonpoikaistaustainen Vasili Maksimov oli taidokas piirtäjä ja laatukuvamaalari. Maksimov työskenteli Pietarissa ikonimaalareiden kanssa 1850- ja 1860 -luvuilla ja opiskeli Teknisen instituutin piirustuskoulussa ja taideakatemiassa 1860-luvulla. Akateemikon arvo hänelle myönnettiin vuonna 1878. Maksimovin teoksia oli esillä Lontoon maailmannäyttelyssä vuonna 1872 ja Pariisissa vuonna 1878.

Vaeltajiin Vasili Maksimov kuului vuodesta 1872 alkaen. Vaeltajien kesken Maksimov oli erityisen tunnettu talonpoikaisaiheen mestarina. Maksimov lähestyy teoksissaan realismia usein myös psykologisista ja runollisista näkökulmista. Maanläheinen Maksimov arvosti mallejaan heidän haastavassa tehtävässään. Hän säilytti myös yhteyden maaseutuun aina mukanaan. Vasili Maksimov asui Pietarissa, mutta työskenteli etupäässä Novgorodin kuvernementin kylissä.

ORLOFFSKI, VLADIMIR

(Kiova 1842 – 1914 Nervi)

Ukrainalaissyntyinen Vladimir Orloffski opiskeli Pietarin taideakatemiassa vuosina 1861–1867. Opintojen jälkeen hän maalasi taideakatemian stipendin tukemana Itävallassa, Saksassa ja Italiassa, mutta palasi Venäjälle vuonna 1872. Akateemikon arvon hän sai vuonna 1874.

Vuonna 1886 Orloffski muutti takaisin Ukrainaan, jossa hän toimi Kiovan piirustuskoulun opettajana ja osallistui Kiovan taidekoulun perustamiseen.

Osa Orloffskin tuotannosta kuuluu venäläisen maisemamaalauksen romanttis-realistiseen suuntaan, jossa ulkoilmamaalauksen vaikutus alkoi näkyä lisääntyvänä kiinnostuksena päivänvalon kuvaamista kohtaan. Orloffski kuvasi usein Krimin ja Ukrainan maalaisidyllejä ja peltomaisemia. Yksi taiteilijan kuuluisimmista teoksista on vuonna 1882 maalattu *Sato*, jossa perinteiseen asuun pukeutuneet maalaisnaiset korjaavat kullankeltaisena hohtavaa viljaa tummana uhkaavan taivaan alla. Orloffski maalasi myös paljon merimaisemia.

POLENOV, VASILI

(Pietari 1844 – 1927 Tulan kuvernementti)

Vasili Polenovin tuotantoon kuuluu historiallisia ja raamatullisia aiheita, maisemamaalauksia, akvarelleja ja piirustuksia. Polenov opiskeli samanaikaisesti sekä Pietarin taideakatemiassa että yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa vuosina 1863–1871. Polenov asui Pietarissa, Moskovassa ja Borokin kartanossa Tulan kuvernementissä, mutta matkusteli paljon muun muassa Italiassa, Kreikassa, Ranskassa sekä Lähi-Idässä.

Vasili Polenov sai akateemikon arvon vuonna 1876 ja hänet nimitettiin professoriksi vuonna 1892. Taideakatemian pysyvä jäsen hän oli vuodesta 1893 lähtien ja hänet valittiin Tasavallan kansantaiteilijaksi vuonna 1926.

Polenov kuului Vaeltajiin. Hän osallistui taideakatemian, Moskovan taiteen ystävien ja Moskovan taiteilijaseuran järjestämiin näyttelyihin, mutta myös kansallisiin näyttelyihin Venäjällä sekä kansainvälisiin näyttelyihin ja maailmannäyttelyihin Pariisissa, Berliinissä ja Münchenissä.

REPIN, ILJA

(Tshugujev 1844 – 1930 Kuokkala)

Ilja Repin aloitti taideopinnot synnyinkaupunkinsa Tšugujevin sotilastopografikoulussa. Taideopintoja hän jatkoi topografikoulun jälkeen paikallisen ikoni- ja muotokuvamaalari Ivan Bunakovin opissa ja myöhemmin Ivan Kramskoin oppilaana Taiteilijoiden tuki -seuran piirustuskoulussa sekä taideakatemiassa 1860-luvulla. Repin maalasi apurahan turvin Italiassa ja Ranskassa vuosina 1872–1876. Akateemikon arvo Repinille myönnettiin vuonna 1876. Vuoden 1900 jälkeen Repin asui Kuokkalan kylässä Karjalankannaksella.

Ilja Repin oli rakastettu taidemaalari ja piirustusten ja akvarellien mestari. Tuotteliaan taiteilijan tuotantoon kuuluu etsauksia, litografioita, muotokuvia, kuvituksia sekä laatukuvia uskonnollisista ja historiallisista aiheista. Repin oli myös innokas kirjoittaja, joka jätti jälkimaailmalle suuren kirjallisen perinnön. Hän laati kriittisiä artikkeleja taiteesta, muistelmia aikalaisistaan ja omasta tuotannostaan.

Ilja Repin kuului Vaeltajiin ja osallistui myös Mir iskusstva-näyttelyihin. Vuonna 1919 Suomen hallitus palkitsi Repinin Valkoisen ruusun ritarikunnan kunniamerkillä. Suomen taiteilijaseuran kunniajäseneksi Ilja Repin nimitettiin vuonna 1920.

SEROV, VALENTIN

(Pietari 1860 – 1911 Moskova)

Valentin Serov maalasi muotokuvia, maisemia, historiallisia aiheita ja laatukuvia ja toimi myös taidegraafikkona. Serov oli K. Köppingin oppilaana Münchenissä ja Ilja Repinin oppilaana 1870-luvulla. Akateemikon arvo Seroville myönnettiin vuonna 1898. Pietarin taideakatemian pysyväksi jäseneksi hänet nimitettiin vuonna 1903. Serov erosi taideakatemian kuitenkin vuonna 1905 vastalauseena mieltään osoittaneiden työläisten ampumiselle Pietarissa 9.1. Serov opetti Moskovan kuvataideoppilaitoksessa vuosina 1897–1909.

Valentin Serov kuului Vaeltajiin vuosina 1894–1899, oli mukana Mir iskusstva-ryhmässä vuosina 1899–1903 ja lopulta liittyi Venäjän taiteilijaseuraan 1903–1909. Valentiv Serovia pidetään yhtenä aikansa huomattavimmista muotokuvamaalareista. Hänen malleinaan istuivat muun muassa Pavel Tshistjakov, Konstantin Korovin, Isaak Levitan, Nikolai Leskov, Nikolai Rimski-Korsakov, Maria Jermolova, Tamara Karsavina ja Ida Rubinstein. Tunnettuja maalauksia ovat myös *Tyttö ja persikat* (1887) sekä *Lapset* (1899).

SHCHEDRIN, SILVESTR

(Pietari 1791 – 1830 Sorrento)

Silvestr Shchedrin oli tuottelias taiteilija, joka nousi yhdeksi Venäjän romantiikan maisemamaalauksen johtotähdistä. Nuorena kuollut taitelija omisti elämänsä taiteelle ja piti itseään erityisen onnekkaana saadessaan elää taitelijana.

Shchedrin sai Pietarin taideakatemian stipendin ja matkusti vuonna 1818 Roomaan. Roomassa syntyi valtaosa taiteilijan maalaustuotannosta. Shchedrinin alla prima -tekniikalla toteutetuissa teoksissa onkin keskeistä Italian valo ja tunnelma, yöllinen meri ja komeana loistava kuutamo. Shchedrin vaikutti merkittävästi monien muiden venäläisten maisemamaalarien, kuten Ivan Aivazovskin, tuotantoon.

Taiteilijan varhaistuotannossa – ennen Italian matkaa syntyneissä teoksissa – on nähtävissä taideakatemian perinteisiä myöhäisklassisistisia piirteitä ja se poikkeaa tyyliltään selkeästi hänen päätuotannostaan.

Aiheena näissä varhaisissa teoksissa oli usein pietarilainen maisema. Sinebrychoffin taidemuseon kokoelmaan kuuluva teos *Näkymä Pietarista* edustaa harvinaista varhaistuotantoa.

SHISHKIN, IVAN

(Jelabuga 1831 – 1898 Pietari)

Ivan Shishkinin tuotantoon kuuluu maisemamaalauksia, piirustuksia, etsauksia ja litografioita. Shishkin opiskeli 1850-luvulla Moskovan kuvataideoppilaitoksessa sekä Pietarin taideakatemiassa, josta hän valmistui kultamitalilla palkittuna ja kurssinsa parhaana. Shishkin työskenteli akatemian stipendillä Sveitsissä ja Saksassa 1860-luvulla. Zürichissä hän opiskeli Rudolf Collerin ateljeessa ja maalasi luonnoksia Teutoburgin metsässä. Düsseldorfissa hän vietti vuoden 1864–65. Akateemikon arvo Shishkinille myönnettiin vuonna 1865 ja maisemamaalauksen professoriksi hänet nimitettiin 1873.

Ivan Shishkin oli yksi Vaeltajien perustajajäsenistä. Vaeltajien näyttelyiden ohella hän oli mukana kansainvälisissä näyttelyissä Pariisissa, Lontoossa, Berliinissä ja Münchenissä. Shishkinin tuotanto oli aikansa ylittä huippua. Hänen mielialiheekseen nousi metsä, jota taiteilija pyrki kuvaamaan erityisen todenmukaisesti. Yksi Shishkinin tunnetuimmista teoksista on vuonna 1889 maalattu *Aamu mäntymetsässä*, joka kuvaa karhuperhettä telmimässä kaatuneen männynrungon päällä.

SOMOV, KONSTANTIN

(Pietari 1869 – 1939 Pariisi)

Konstantin Somov teki elämäntyönsä taidemaalarina ja graafikkona. Somovin isä oli tunnettu taidehistorioitsija ja museomies Andrei Somov.

Konstantin Somov opiskeli Pietarin taideakatemiassa 1880–1890-lukujen taitteessa – vuodesta 1894 Ilja Repinin oppilaana. Hän jatkoi taideopintojaan tunnetussa Académie Colarossissa Pariisissa vuonna 1897. Taideakatemian pysyväksi jäseneksi Somov valittiin vuonna 1913 ja Petrogradin vapaan taideyliopiston professoriksi vuonna 1918. Somov asui vuodesta 1925 lähtien Pariisissa.

Konstantin Somov oli mukana perustamassa Mir iskusstva -aikakauslehteä.

SURIKOV, VASILI

(Krasnojarsk 1848–1916 Moskova)

Suurikokoisista venäläisen luonteen rohkeutta ylistävistä historiamaalauksistaan tunnettu Vasili Surikov maalasi myös muotokuvia ja lukuisia akvarelleja.

Siperian Krasnojarskissa kasakkaperheeseen syntynyt Vasili Surikov opiskeli Pavel Tshistjakovin johdolla Pietarin taideakatemiassa vuosina 1869–1875. Akateemikon arvonimi hänelle myönnettiin vuonna 1895. Vuodesta 1877 lähtien Surikov asui Moskovassa, mutta vieraili usein kotiseudullaan Siperiassa. Surikov matkusti Euroopassa vuosina 1883–1884 tutustuen muun muassa Italiaan, Saksaan ja Ranskaan. 1900-luvun alkuvuosikymmeninä hän teki matkat Donille, Volgalle ja Krimille. Espanjaan hän matkusti vuonna 1910.

Vasili Surikov kuului Vaeltajiin vuodesta 1881 lähtien. Vaeltajien näyttelyiden lisäksi hän osallistui myös Venäjän taiteilijaseuran näyttelyihin.

VASNETSOV, VIKTOR

(Vjatkan kuvernementti 1848 – 1926 Moskova)

Kyläpapin poika Viktor Vasnetsov aloitti kymmenvuotiaana pappisseminaariopinnot kotikylässään Lopjalissa Vjatkan kuvernementissä. Seminaarivuosinaan nuorukainen auttoi karkotettua puolalaistaiteilijaa Michal Elwiro Andriollia toteuttamaan Vjatkan Aleksanteri Nevskin katedraalin freskot. Seminaarista valmistuttuaan Vasnetsov päätti aloittaa taideopinnot Pietarissa ja ilmoittautui Pietarin taideakatemiaan vuonna 1867. Taideakatemiaan pysyväksi jäseneksi Vasnetsov nimitettiin vuonna 1893, mutta hän erosi akatemiasta vuonna 1905.

Viktor Vasnetsov tunnetaan monumentaalisisista historiamaalauksista, uskonnollista maalauksista, laatukuvista ja venäläisten taruaiheiden kuvaamisesta. Päätönsään hän maalasi Kiovan Vladimirin basilikaan koreat bysanttilaistyylliset freskot. Hänen tunnettuja maalauksiaan ovat muun muassa *Lentävä taikamatto* (1880), *Iivana tsaarinpoika Susihukan selässä* (1889), *Iivana Julma* (1897), *Haikea Aljonuška* (1881) ja *Mahtipontiset urhot* (1898).

Vasnetsov osallistui Vaeltajien näyttelyihin vuodesta 1874 lähtien ja liittyi ryhmän varsinaiseksi jäseneksi neljä vuotta myöhemmin. Lisäksi Vasnetsov osallistui taideakatemiaan näyttelyihin sekä kansallisiin ja kansainvälisiin näyttelyihin kuten muun muassa maailmannäyttelyihin Pariisissa, Wienissä ja Berliinissä. Kuvataiteen lisäksi Vasnetsov suunnitteli lavasteita, toimi taideteollisuudessa ja teki muutamia arkkitehtonisia suunnitelmia.

VERESTSHAGIN, VASILI

(Tsherepovets 1842 – 1904 Port Arthur)

Ennen opintojaan Pietarin taideakatemiassa Vasili Verestshagin opiskeli Pietarin kadettikoulussa vuosina 1853–1860. Taideakatemiassa Verestshagin opiskeli vuosina 1860–1863. Verestshagin erosi kuitenkin akatemiasta ja kieltäytyi arvonimistä ja palkinnoista, sillä hän halusi olla riippumaton kaikista virallisista instituutiosta – Verestshagin pysyi uskollisena periaatteelle koko loppuelämänsä. Pariisin taideakatemiassa Verestshagin opiskeli J.-L. Gérômen ja A. Bidan oppilaana vuosina 1864–1866.

Vasili Verestshagin tuotannolle on tyypillistä taisteluaiheiden kuvaaminen maalauksissa. Hän laati myös tarkkoja etnografisia tutkielmia. Vasili Verestshagin matkusteli vuodesta 1863 lähtien ahkerasti Venäjällä ja ulkomailla kuten Kaukasuksella, Keski-Aasiassa, Intiassa, Amerikassa, Kuubassa ja Japanissa. Matkoiltaan hän toi mukanaan eri maiden luontoa ja asukkaita kuvaavia piirustuksia ja maalauksia.

Vasili Verestshagin ei kuulunut Vaeltajiin, mutta hän edustaa Venäjän epävirallista taidetta siinä missä Vaeltajat-ryhmäkin. Hän pysyi koko elämänsä uskollisena 1860-luvulla omaksumilleen kansanvalistuksen ihanteille, mikä on osaltaan vaikuttanut hänen taiteensa saavuttamaan suuren julkisuuteen. Vasili Verestshagin piti elämänsä aikana 100 henkilökohtaista näyttelyä Venäjällä, Euroopassa ja Amerikassa.

VRUBEL, MIHAIL

(Omsk 1856 – 1910 Pietari)

Mihail Vrubel oli yksi venäläisen taiteen merkittävimpiä symbolisteja. Vrubelin omaleimaisessa taiteessa yhdistyivät tyypillisesti koloristiset piirteet sekä muinaisvenäläinen symboliikka ja bysanttilaiset vaikutteet.

Vrubelin teoksia voi verrata Suomen taidehistorian ikonisen taiteilijasankarin, Akseli Gallen-Kallelan, symbolistiseen tuotantoon. Mihail Vrubel haki aiheita muun muassa mytologiasta ja Raamatusta. Hänen tunnetuimpia teoksiaan ovat *Demoni* (1890), *Pan* (1899), *Syreeni* (1900), *Kuusisiipinen serafi* (1904) sekä Kirilovin kirkon seinämaalaukset Kioassa. Vrubel osallistui myös Kiovan Vladimirin basilikan koristeluun. Urakan yhteydessä hän ystävystyi Viktor Vasnetsovin kanssa.